

Kirkevæрге og bygningssagkyndig

Menighedsrådene i Herning Provstierne den 19. januar 2017

chefkonsulent Dorthe Pinnerup
Viborg Stift

Byggesager

- Kirker er en del af den danske kulturarv
 - er ikke fredet bygninger / museer
 - der er tale om bygninger i brug
- Kirken danner ramme om kirkelige handlinger, kompetencen til at sikre disse kulturværdier er stiftsøvrighedens.

Byggesager, fortsat

- Hjemmel
 - menighedsrådslovens § 34, stk. 3
 - lovbkg. nr. 1156 2016-09-01 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde
 - bkg. nr. 1172 2016-09-19 nr. 1172 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde
- Det kirkelige system – 3 myndigheder
 - Menighedsrådet (initiativretten)
 - Provstiudvalget (økonomi)
 - Stiftsøvrigheden (STØ)(træffer afgørelse, når direkte tillagt kompetencen hertil)

Byggesager, fortsat

- **Hvad kan menighedsrådet selv bestemme** (ej udtømmende)
 - istandsættelse af bygninger, der er under 100 år gamle
 - ændring eller istandsættelse af inventar, der er under 100 år (dog ikke alter, døbefont, prædikestol, varmeanlæg, tårnure, orgler og klokker – STØ's har kompetencen uanset inventarets alder)
 - anskaffelse, ændring eller istandsættelse af mindre flytbare orgler, automatisk ringeanlæg og lydanlæg, belysning af kirken (nb! indgreb i murværk)
 - anskaffelse af løse kunstgenstande og tekstiler til kirken (nb! liturgisk udtryk)
 - belysning eller befæstelse af gange på kirkegården
 - almindelig vedligeholdelse af præsteboliger og landbrugsejendomme

Byggesager, fortsat

- **Hvad kræver Provstiudvalgets godkendelse (ej udtømmende)**
 - ændring og regulering af kirkegårdens indretning
 - fjernelse af træer på kirkegården
 - dræning af kirkegårde (nb ! kirker over 100 år er det STØ's kompetence)
 - alle spørgsmål om forpagtning af præstegårdsbrug, herunder salg, nedrivning og ombygning af landbrugsbygninger
 - køb, salg, ombygning, opførelse eller nedrivning af en eksisterende bygning udenfor kirkegården til brug for kirken eller kirkegården (nb ! evt. fredninger)
 - køb og salg af arealer til brug for kirken eller kirkegården

Byggesager, fortsat

- **Hvad kræver STØ's godkendelse (ej udtømmende)**
 - udvidelse, ombygning og ændring af kirkebygninger uanset alder
 - istandsættelse af kirkebygninger over 100 år
 - restaurering af kalkmalerier efter et af menighedsrådet indhentet forslag fra Nationalmuseet
 - ændring og istandsættelse af inventar, der er over 100 år
 - anskaffelse, ændring eller istandsættelse af alter, døbefont, prædikestol, varmeanlæg, tårnure, orgler eller klokker (inkl. armatur, klokkestol og forslag til inskription af ny klokke)
 - fjernelse af inventar og udsmykning af kunstnerisk eller historisk værdi
 - opsætning af ikke-løs kunstnerisk udsmykning
 - ændring, omsætning eller nedrivning af kirkegårdens indhegning eller indgangspartier

Byggesager, fortsat

- Hvad skal Kirkeministeriet godkende
 - køb af præstegårdsbrug
 - opførelse eller nedbrydning af kirkebygninger
 - opførelse af krematorier

Byggesager, fortsat

- Indsendelse af projekter
 - ad tjenstlig vej
 - sendes til provstiet, der videresender til stiftet
 - tilstrækkelig oplyst, projekt
 - beskrivelse af eksisterende forhold
 - beskrivelse af ønsker til ændringer
 - økonomi
 - foto og tegninger
 - kun relevant materiale

Byggesager, fortsat

- Stiftsøvrighedens konsulenter
 - Den kgl. bygningsinspektør
 - arkitektonisk og æstetisk vurdering af forelagte forslag samt en bedømmelse af foreliggende udgiftsoverslag.
 - Nationalmuseet
 - antikvariske, arkitektoniske, kulturelle hensyn, samt hensynet til kirkenære omgivelser.
 - Akadimirådet
 - kirkekunst

Byggesager, fortsat

- Specialkonsulenter

- varme -, klima- og energikonsulent, Poul Klenz Larsen
- klokkekonsulent, Per Rasmus Møller
- orgelkonsulent, Torben Krebs
- kirkegårdskonsulent, Mogens B. Andersen
- bygningskonsulent til præstegårde, Thomas Meedom-Bæch

Honorar afholdes af menighedsrådet.

Plansager

- Hjemmel
 - Planloven § 29, stk. 1 og stk. 3
 - lovbkg. nr. 1156 2016-09-01 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, § 1
 - bkg. nr. 1172 2016-09-19 nr. 1172 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, § 29
- Stiftsøvrigheden er sektormyndighed og kan gøre indsigelser til lokalplaner og anmode KM om, at der gøres indsigelser til kommuneplaner mv.
 - involvering / orientering af det lokale menighedsråd
- Noget af det, man skal holde sig for øje
 - sikre indsigt og udsyn til/fra kirken
 - sikre kirkerne fortsat fremstår som markante kulturhistoriske kendingsmærker i landskabet

Fredninger

- Provst Exner fredninger – dispensation ved Fredningsnævnet
- Kirkebyggelinjer i henhold til Naturbeskyttelsesloven § 19

der må ikke opføres bebyggelse med en højde over 8.5 m inden for en afstand af 300m fra en kirke, med mindre kirken er omgivet af bymæssig bebyggelse i hele beskyttelseszonen

Nyttig viden for en kirkevæрге

- DAP
 - ”forside”, meddelelser og seneste regler
 - ”håndbøger”, ”bygninger og arealer”, ”forsikringshåndbog”
 - ”blanketsamling til menighedsråd”
- Viborg Stifts hjemmeside
 - ”menu”, ”til menighedsråd”, ”byggesager”
 - her findes f.eks. oversigt over alle STØ’s godkendte byggeprojekter fra 2016 og frem

Nyttig viden for en kirkevæрге, fortsat

- Ring til en ven på stiftet, 86 62 09 11

Lene Østergaard (byggesager)

loe@km.dk direkte tlf. 87 26 21 72

Gry Hammerschmidt Christensen

ghc@km.dk direkte tlf. 87 26 21 71

Dorthe Pinnerup

dp@km.dk direkte tlf. 87 26 21 81

Nyttig viden for en kirkevæрге, fortsat

- Links

- www.retsinformation.dk

- love, bkg, cirkulærer mv, der udstedes af ministerierne.

- www.tilgaengelighed.km.dk

- hjemmeside om, hvordan folkekirken kan gøres tilgængelig for alle borgere.

- www.altomkirkegaarde.dk

- information og værktøjer om forvaltning af kirkegårde.

- www.danmarkskirker.natmus.dk

- stort, grundlæggende bogværk om de danske kirker.

- www.altertavler.dk

- database over Danmarks Middelalderlige Altertavler.

- www.kalkmalerier.dk

- database over kalkmalerier i danske kirker

Nyttig viden for en kirkevæрге, fortsat

- Links, fortsat
 - www.korttilkirken.dk
 - kort m. luftfoto
 - www.kirkeplan.dk
 - oversigt over alle landets kirker med oplysninger om fredninger, beskyttelseslinjer, planlinjer mv. er bygget op på samme måde som www.arealinfo.dk, men den fordel at kirkeplan har indtegnet alle kirker
 - www.fredninger.dk
 - database med oversigt over fredninger i landet